

משוט בעולם

הקונגרס הבין-לאומי ה-15 לספרות ילדים

בין הדוברים בקונגרס היו החוקרת הספרדייה הידועה, פרופ' כרמן בראבר-ווילאסאנטה, (מחברת "תולדות ספרות-הילדים" בלשון הספרדית) שהרצתה על תפקיד השירה בספרות הילדים, הסופרת המול"ית השוויצית ד"ר בטינס הירלימן שהרצתה על אגדות עם מאויירות.

בולטת בעמקוּתה היתה הרצאתו של נשיא המועצה ד"ר האנס האלביי (משוּר-רר ומנהל המוזיאון לגראפיקה באופֶנ-באך) על הספר המקסים "במטבח-הלי-לה" * מאת חתן פרס אנדרסן, מוריס סנדק, מספר-צייר יהודי-אמריקני פורה, הנחשב בעיני רבים לגאון התורן בספרות הילדים העולמית.

ד"ר האלביי ניתח בהרחבה את הספר עטור-הפרסים, גילה בו מוטיבים אוטוב-יוגראפיים, מיניים, לאומיים ואפילו ד-תיים-חסידיים. מרגש ומפתיע היה לגלות בדברי המרצה הגרמני אפור-השער וחס-המבט — שהיה טייס "מסרשמיט" במל-חמת-העולם השניה — בקיאות מפליגה כל-כך בדת ישראל, כשהוא משבץ את הרצאתו בציטאטות מתוך ההגדה, הבעל-

הקונגרס ה-15 לספרות ילדים נערך ב-אתונה בחודש ספטמבר שנה זו.

בקונגרס נטלו חלק נציגים מ-35 מדי-נות וביניהן: יפן, פרס, ספרד, שוויץ, גרמניה, שוודיה, ברזיל, ישראל ועוד. את ישראל ייצג סופר הילדים אוריאל אופק. הקונגרס נערך ביוזמתה של המועצה הבינלאומית לספרות ילדים. המועצה נוסדה בציריך בשנת 1953 על-ידי הסופרת ילה לפמן, ואימצה לעצמה את הסיסמה: הבנה בינלאומית באמצעות ספרי ילדים. משך 24 שנות קיומה רשמה לפניה המועצה השגים מרשימים בתחום שיתוף הפעולה הבין-לאומי בין סופרים, מול"י-ים, ספרנים חוקרים ומחנכים בכל הקשור בספרות לבני-הנעורים.

היא יסדה מוסדות מחקר, יזמה את היריד השנתי לספרי ילדים הנערך בבר-לוניה, מוציאה רבעון משובח לבעיות ספרות-ילדים ונוער בשם Book bird וכא-מור, מארגנת קונגרסים דו-שנתיים רבי-עניין, שבסיומם מוענק עיטור-אנדרסן ל-ציירים ולסופרי ילדים.

הנושא העיקרי שעמד על הפרק בדיוני הקונגרס באתונה היה: תפקיד השירה והאגדה בחייו של הילד בן דור הטכ-נולוגיה.

* In the Night Kitchen

הזנית בת החמישים סטיל בדקר, מחברת
הסידרה הפופולארית על הנער סילאס
(שלא תורגמה עדיין לעברית).
בין הסופרים שזכו בעיטור הכבוד ע"ש
אנדרסן היה הסופר הישראלי אוריאל
אופק על ספרו "עשן כסה את הגולן",
שנתבקש אף לשאת נאום תודה בשם
מקבלי עיטור הכבוד בטקס חלוקת פרס
אנדרסן. להלן קטעים מנאומו:

שם טוב ומארטין בובר ומסיים את הר
צאתו במלים אלה: "לאחר שלמדתי
ספר מוזר זה וחדרתי לעומקו, הבינותי
טוב יותר משפט שקראתי לאחרונה ב"ניו
יורק טיימס".
"... ידיד ציוני של מוריס סנדק הודה
לסופר-הצייר על כל אשר עשה בספרו
זה למען העם היהודי".
השנה זכתה במדליית הזהב, הסופרת

"זהו רגע מרגש. אני נבוך ומבולבל; על כן סלחו נא לי אם תמצאו את דברי
מגומגמים מעט.

נבחרתי לומר מילה של תודה והערכה בשם עמיתי הסופרים, שעוטרו בעיטור
הכבוד על-שם אנדרסן. ובכן, תודה רבה לכולכם!
קודם כל — אלפי תודות לחברי הסניף היווני של המועצה הבין-לאומית לספרות-
ילדים על כל אשר עשו — ועודם עושים — כדי להפוך את שהותנו באתונה לחוויה
בלתי-נשכחת כל-כך. זהו עונג של ממש להימצא כאן, בעיר קלאסית-מודרנית זו,
בין אנשים חמי-לבב כל-כך.

ותודה מקרב לב ליושבת-הראש ולכל חברי ועדת-השופטים של פרס-אנדרסן על
עבודתם המסורה ושיפוטם הזהיר והשקול. רק אתמול קראתי בבטאון של סניף
המועצה בארצות-הברית את רשימתה של השופטת האמריקנית, ובעת קריאה השתי
בלבי תערובת של רחמים וקנאה: ריחמתי עליה על הנטל הכבד שנטלה על עצמה —
לקרוא ספרי-ילדים רבים כל-כך שנשלחו אליה מרחבי העולם; וקינאתי בה — על
העונג שזכתה בו לקרוא ספרי-ילדים רבים כל-כך, שנשלחו אליה מרחבי העולם...
שכן, קריאת ספרי-ילדים הוא הדבר האהוב עלי מכל, לצד כתיבת ספרי ילדים.
הרשו לי עתה להוסיף מלים אישיות אחדות, הקשורות בספר שהעניק לי את
עיטור הכבוד.

למרות שמו — "עשן כיסה את הגולן" — אין זה סיפור-מלחמה בעיקרו, אלא
קודם כל סיפור על שלום וידידות.

אני מאמין, ידידי, שרובכם יודעים כי המלה השכיחה ביותר בלשון העברית
היא שלום. אורח הבא לבית יידיים אומר בבואו 'שלום'; לפני לכתו הוא מברך
את מארחיו לשלום. וכל יהודי מאמין מתפלל לאלוהיו כי יביא שלום לארץ. שכן,
שלום פירושו Peace. רעייתי ואני עוזבים את יוון בציפייה, כי אחד הקונגרסים הבאים
לספרות-ילדים ייערך בירושלים. וכשיבוא אותו יום יקבלו כל יידיכם בישראל
את פניכם בכרכה הלאומית והבין-לאומית שלנו — שלום עליכם!"